

Örgüt Yapısının Örgütsel Adalet Üzerine Etkileri*

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, örgüt yapısının örgütsel adalet üzerine etkilerini araştırmaktır. Araştırmada “örgüt yapısı ve örgütsel adalet ilişkisi”ni ortaya koyan bir araştırma modeli geliştirilmiştir. Model içerisinde örgüt yapısının biçimselleşme ve merkezileşme boyutlarından oluştuğu, merkezileşmeyi ise kararlara katılım ve yetki hiyerarşi boyutlarının belirlediği düşünülmüştür. Örgütsel adalet ise modelde dağıtım adaleti ve süreç adaleti boyutlarıyla tanımlanmıştır. Süreç adaleti ise formel süreçler ve etkileşim adaleti boyutları ile belirlenmektedir. Modelin test edilmesi amacıyla elde edilen veriler, Türkiye’nin 500 büyük işletmesinde çalışanlardan toplanmıştır. Veri toplamada survey yönteminden yararlanılmış ve anket kullanılarak bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Uygulanan bu araştırma kapsamında örgüt yapısı ve örgütsel adalet ölçeklerine ilişkin yabancı yazında kullanılan orijinal faktör yapılarının, Türk kültüründe geçerliliği, doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiş ve faktör yapıları doğrulanmıştır. Ayrıca çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler, çoklu regresyon analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede stepwise (aşamalı) yöntem kullanılmıştır. Regresyon analizi sonuçları, örgüt yapısı boyutlarının çalışanların örgütsel adalet algılarını önemli ölçüde etkilediğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Merkeziyetçilik, Biçimselleşme, Dağıtım Adaleti, Süreç Adaleti, Etkileşim Adaleti*

The Effects of The Organizational Structure on Organizational Justice

Abstract

The main purpose of this study was to investigate the effects of the organizational structure on organizational justice. In the study, a research model defining “the relationship between organization structure and organizational justice” was developed. In the model, organization structure was constructed of formalization and centralization dimensions, and centralization was determined by participation to decisions and hierarchy of authority. Organizational justice was defined by distributive justice and procedural justice. Procedural justice was also constructed of formal procedures and interactional justice. Data required to test the model was collected from employees of 500 large companies in Turkey. Survey method and questionnaire were used to carry out the study. Within the context of this study, original factor structures related to organization structure and organizational justice scales from foreign literature were analyzed to see whether they suited the Turkish culture or not, using a confirmatory factor analysis. And factor structures were verified. It was also determined that the scales used in the study had good reliability values. Data collected was analyzed using multiple regression analysis. In the regression analysis, stepwise method was used. Results from regression analysis pointed out that organization structure dimensions strongly affects organizational justice perception of employees.

Keywords: *Centralization, Formalization, Distributive Justice, Procedural Justice, Interactional Justice*

Leyla İÇERLİ¹

¹ Araş. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi İİBF, İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon A.B.D., leyla.icerli@gmail.com

* Bu çalışma, 2009 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi SBE İşletme A.B.D.da, Prof. Dr. Nurel ÜNER danışmanlığında hazırlanan ve kabul edilen “Örgüt Yapısı ve Örgütsel Adalet Arasındaki ilişkiler” başlıklı doktora tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.